

L'efecte dels impostos regionals sobre la mobilitat dels alts contribuents

Impostos i mobilitat

En els països descentralitzats, la càrrega fiscal sobre les persones amb alts ingressos varia substancialment en les jurisdiccions subnacionals degut als impostos regionals sobre la renda. Les diferències impositives dins dels països, on els costos de mobilitat poden ser baixos, signifiquen que els impostos poden ser determinants a l'hora de que les persones determinin on declaren legalment la seva residència. Alguns casos recentment apareguts a la premsa mostren com personalitats famoses canvien de país per rebre una menor pressió impositiva. Per exemple, l'actor francès Gérard Depardieu va marxar de França per evitar el conegut com l'impost dels milionaris. En alguns casos, declarar un canvi de residència es fa com un sistema d'evasió d'impostos: l'estrella del tennis alemany Boris Becker va ser condemnat a dos anys de presó després de que les autoritats trobessin que la seva residència principal estava a Munich, malgrat que declarava viure al paradís fiscal de Monte Carlo.

Ens centrem a Espanya, que descentralitza els impostos sobre la renda de les persones a les autoritats regionals. La variació regional ofereix als individus motius impositius per traslladar-se a les regions amb impostos més baixos o per falsejar la declaració sobre la seva regió de residència.

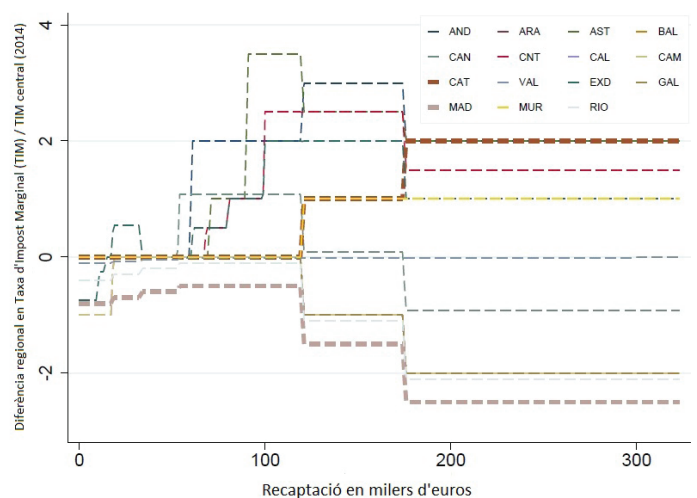
Kleven et al. (2019) revisen la literatura existent sobre la mobilitat induïda pels impostos. Els estudis mostren respostes significatives, moltes vegades centrades en grups poblacionals específics com científics estrella (Moretti & Wilson 2017; Akcigit et al. 2016), atletes (Kleven et al. 2013), o estrangers subjectes a impostos preferencials (Kleven et al. 2014; Schmidheiny and Slotwinski 2018). Altres estudis que analitzen als contribuents de rendes més altes mostren efectes menors (Young and Varner 2011; Young et al. 2016).

El cas d'Espanya

Amb el seu procés de descentralització fiscal, Espanya ha garantit una autonomia substancial a les Comunitats Autònomes. Des del 2011, les regions tenen la capacitat de canviar els trams impositius i les respectius tipus impositius marginals en la porció regional de la base dels impostos sobre la renda personal. El govern central recapta la meitat de la base de l'impost sobre la renda personal i les regions graven la mitat restant. La Figura 1 mostra el rang de programes impositius en les Comunitats Autònomes que va sorgir

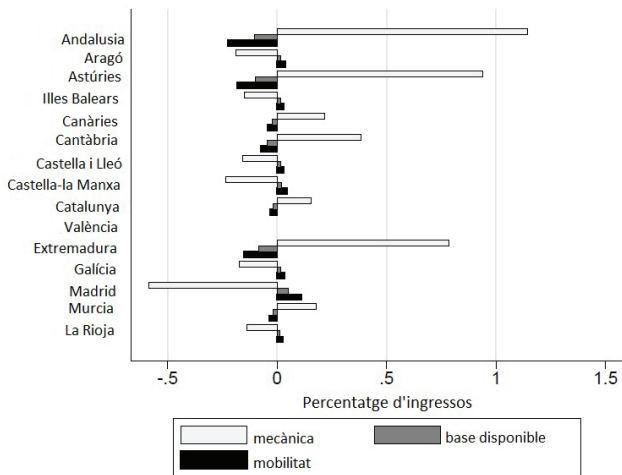
Un diferencial de 0,75 punts percentuals en el tipus impositiu mitjà entre Madrid i Catalunya augmenta la probabilitat de que una persona d'alts ingressos resideixi a Madrid en 2,25 punts.

el 2014. El gràfic mostra els tipus impositius establerts pel govern central en l'altra meitat de la base impositiva. En relació amb aquesta norma, algunes regions van augmentar els seus impostos mentre que altres els van disminuir. El més rellevant és el fet que el diferencial és particularment pronunciat en la bada superior de la distribució de l'ingrés. Una persona a Catalunya amb ingressos de és de 175.000 euros té un tipus impositiu marginal que és 2 punts percentuals superior a si Catalunya simplement hagués imitat el tipus impositiu del govern central. Madrid, per la seva banda, va establir un tipus impositiu 2.5 punts percentuals inferior que el tipus del govern central. Per tant, el diferencial

Copyright Agrawal i Foremny (2019), The Review of Economics and Statistics, Maig 2019, 101(2)

Figura 1. Tipus impositius regionals

Copyright Agrawal i Foremny (2019), *The Review of Economics and Statistics*, Maig 2019, 101(2), 231

Figura 2. L'efecte sobre els ingressos

entre aquestes dues tipus impositius marginals és de 4.5 punts percentuals. Aquest diferencial d'impostos pot proporcionar un incentiu per a que les persones canviïn de residència.

Les persones amb ingressos alts canvien de residència?

La resposta curta és sí. Al nostre article, Agrawal i Foremny (2019), utilitzem els registres de la Seguretat Social creuats amb tipus impositius específics de la regió per respondre a aquesta pregunta. Estudem les opcions d'ubicació dels individus i determinem la relació entre els canvis de residència i els diferencials fiscals regionals. Enfoquem el nostre anàlisi en individus en l'1% superior de la distribució d'ingressos laborals on les diferències en els tipus impositius són importants. El nostre anàlisi suggereix que, per exemple, un diferencial de 0,75 punts percentuals en el tipus impositiu mitjà entre Madrid i Catalunya augmenta en 2.25 punts la probabilitat de que una persona d'alts ingressos resideixi a Madrid. Els autònoms encara reaccionen amb més intensitat. A més, els efectes heterogenis per part de la indústria suggereixen que els majors efectes es produeixen en les indústries de la salut, immobiliària, finances i indústries professionals/científiques.

Implicacions pels ingressos fiscals

Utilitzem les nostres estimacions de mobilitat per investigar com els diferencials fiscals regionals canvien la recaptació impositiva. Qualsevol canvi en els impostos pot tenir múltiples efectes. Considerem un augment d'impostos. Primer, al ignorar els canvis en l'oferta laboral o la migració, la recaptació impositiva augmenta mecànicament degut a un tipus impositiu més alt. En segon lloc, la recaptació fiscal també cau degut a les disminucions en la quantitat d'ingressos que els individus declaren. Finalment, aquesta recaptació fiscal també cau per la migració neta fora de la regió. La Figura 2 mostra una simulació

d'Agrawal i Foremny (2019) que unifica aquests tres efectes pels canvis d'impostos mitjans per individus en l'1 per cent més alt per ingressos. Trobem que l'efecte mecànic sempre supera substancialment la suma dels altres dos efectes. Per tant, les regions que van baixar els tipus impositius van veure disminuïts els ingressos dels impostos a la renda personal, mentre que les regions que van augmentar els tipus impositius van obtenir guanys d'ingressos inclús tenint en compte el factor de la mobilitat induïda pels impostos.

Referències

Agrawal, D. R. i Foremny, D. (2019): "Relocation of the Rich: Migration in Response to Top Tax Rate Changes from Spanish Reforms". *The Review of Economics and Statistics*, Maig 2019, 101(2): 214-232

Akcigit, U.; Baslandze, S. i Stantcheva, S. (2016): "Taxation and the International Mobility of Inventors". *American Economic Review*, 106(10), 2930-2981.

Kleven, H.; Landais, C.; Munoz, M. i Stantcheva, S. (2019): "Taxation and Migration: Evidence and Policy Implications". Preparat per a la *Journal of Economic Perspectives*.

Kleven, H.; Landais, C. and Saez, E. (2013): "Taxation and International Migration of Superstars: Evidence from the European Football Market". *American Economic Review*, 103(5), 1892-1924.

Kleven, H.; Landais, C.; Saez, E. i Schultz, E. (2014): "Migration and Wage Effects of Taxing Top Earners: Evidence from the Foreigners' Tax Scheme in Denmark". *Quarterly Journal of Economics*, 129(1), 333-378.

Moretti, E. i Wilson, D. J. (2017): "The Effect of State Taxes on the Geographical Location of Top Earners: Evidence from Star Scientists". *American Economic Review*, 107(7), 1858-1903.

Schmidheiny, K. i Slotwinski, M. (2018): "Tax-Induced Mobility: Evidence from a Foreigners' Tax Scheme in Switzerland". *Journal of Public Economics*, 167, 293-324.

Young, C.; Varner, C.; Lurie, I. i Prinszano, R. (2016): "Millionaire Migration and Taxation of the Elite: Evidence from Administrative Data". *American Sociological Review*, 81(3), 421-446.

Young, C. i Varner, C. (2011): "Millionaire Migration and State Taxation of Top Incomes: Evidence from a Natural Experiment". *National Tax Journal*, 64, 255-284

Dirk Foremny, Investigador de l'IEB
foremny@ub.edu

David R. Agrawal, Investigador de University of Kentucky i CESifo
dragrawal@uky.edu